

УДК 373.014

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У КОНТЕКСТІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ТА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Гавкалова Наталія Леонідівна
завідувачка кафедрою державного
управління,
публічного адміністрування та економічної
політики
доктор економічних наук, професор
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Сиромолот Едуард Анатолійович
аспірант кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної
політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Балюк Вікторія Василівна
начальник Управління освіти, культури,
молоді та спорту
Дергачівської міської ради
Гаплєвська Інна Борисівна
Директор КЗ «Дергачівський ліцей №2»
Дергачівської міської ради

Однією із особливостей функціонування інноваційної екосистеми кафедри державного управління публічного адміністрування та економічної політики ХНЕУ С. Кузнеця (Кафедра) [1], як складової інноваційної екосистеми ХНЕУ С. Кузнеця, є формування освітніх функціональних просторів співпраці з закладами середньої освіти м. Харкова та Харківської області через проведення

профорієнтаційних заходів для учнівської молоді з метою підготовки їх до вступу на перший рівень вищої освіти (бакалаврський) за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління» та за спеціальністю C1 «Економіка та міжнародні економічні відносини».

Так, 10 жовтня 2024 р. Кафедра спільно з Комунальним закладом «Дергачівський ліцей №2» Дергачівської міської ради провели інтерактивну онлайн-конференцію “Час відновлення та розвитку територій” з метою ознайомлення учнівської молоді з сучасними процесами відновлення та розвитку регіональної політики України, територій громад та регіонів, а також проведення заняття учнівського гуртка Smart-економіка з формулювання власної бізнес-ідеї для створення майбутнього стартап-проєкту і реалізації його на території Дергачівської міської ради[2].

1 квітня 2025 року було проведено тематичну онлайн конференцію «Особливості вступної компанії-2025» для старшокласників закладів середньої освіти Дергачівської міської ради, які змогли ознайомитись з Навчально науковим інститутом Економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця та діяльністю кафедр, які входять до його складу [3].

Такі заходи стали підґрунтям для подальшого планування профорієнтаційної роботи у новому навчальному році 2025/2026 в якому Кафедра запропонувала, за пропозицією аспіранта кафедри Сиромолот Е.А., розбудувати новий формат партнерської співпраці на базі екосистемного підходу у сфері створення освітнього простору безперервної освіти Кафедри з закладами середньої освіти Дергачівської міської ради для формування освітньо-навчального циклу підготовки майбутніх фахівців сфери публічного управління розвитком територій у трикутнику безперервного навчання «Ліцей-Кафедра-Громада», через отримання необхідних навиків управління сталим розвитком, формування життєвої професійної орієнтації молоді бути активним учасником створення та реалізації проєктів відновлення і розвитку територіальної громади.

Слід відзначити існуючий сучасний підхід до розуміння освітнього середовища як цілісної освітньої екосистеми, що відбулося за результатами дослідження педагогіки та шкільного дизайну наприкінці ХХ – го сторіччя [4] та сучасних особливостей проведення децентралізації управління через формування єдиного європейського простору серед складових якого є освітній, дослідницький та територіальний простори [5].

Інституційне забезпечення реалізації запропонованої ініціативи Кафедри, на наш погляд, може бути реалізовано через розбудову партнерства у складі Навчально-наукового інституту Економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця (Інститут), Управління освіти, культури, молоді та спорту Дергачівської міської ради (Управління), Кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Навчально-наукового інституту Економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця (Кафедра), Комунального закладу «Дергачівський ліцей №2» Дергачівської міської ради (Дергачівський ліцей №2), яке ґрунтується на повноваженнях членів партнерства та їх поточної діяльності.

Серед переліку покладених завдань на Управління є координація діяльності, пов'язаної з здійсненням профорієнтаційної орієнтації здобувачів середньої освіти, сприяння проведенню експериментальної та інноваційної діяльності в освітньому процесі у закладах освіти Дергачівської міської ради, проведення аналізу, моніторингу стану та тенденцій соціально-економічного і культурного розвитку громади у сфері культури, молодіжної політики, фізичної культури та спорту [6].

Інститут – це структурний підрозділ ХНЕУ ім. С. Кузнеця, який пропонує широкий спектр спеціальностей у галузях економіки, права та управління, та у його складі 8-мь кафедр ведуть підготовку майбутніх фахівців за освітньо - професійними програмами[7].

Кафедра активно розвиває власну систему з профорієнтаційної роботи, як складову інноваційної екосистеми Кафедри, через запровадження проектної ініціативи «Профорієнтаційний клас», організацію співпраці з Кафедрами

Інституту шляхом створення нових мультидисциплінарних інструментів управління розвитком територій, інноваційного управління серед яких є діяльність з поновлення роботи Школи публічного адміністрування та управління проєктами у якості секції щорічної Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління: проблеми та перспективи» та створення Цільової групи Кафедри з стратегічного розвитку та професійної роботи [8].

Дергачівський ліцей №2 керується положеннями власної Стратегії розвитку на 2024-2026 роки на основі бачення власної місії у забезпеченні навчання в безпечному середовищі, наданні якісних освітніх послуг, приведення освітніх можливостей у відповідність до потреб громади та створення сприятливих умов для здобуття освіти мешканцями громади впродовж життя[9] .

Однією із важливих особливостей розвитку Дергачівського ліцею №2 є стратегічна проєктна діяльність, в рамках якої створений кейс з 12 проєктів.

На нашу думку, деякі положення Проєкту «Управління закладом», можуть бути використані для формування освітнього простору, а саме наступні пріоритети у сфері організації взаємодії всіх учасників освітнього процесу для досягнення результатів освітньої діяльності, здійснення систематичного планування, моніторингу та аналізу діяльності навчального закладу, формування профільних класів, заохочення педагогів до участі у конкурсах професійної майстерності, здійснення дослідно експериментальної та інноваційної діяльності, проведення опитування учнів 9-11 класів щодо предметних вподобань, опитування батьків щодо вибору профілю навчання.

Слід також зазначити, що розбудова освітнього простору відповідає баченню розвитку Дергачівської міської територіальної громади відповідно до Плану її відновлення та розвитку [10], як громади з високою якістю життя в екологічно чистому середовищі, в якій проживає креативне, культурне, позитивно налаштоване населення, яке має усі умови для продуктивної праці і творчої самореалізації, де забезпечується розвиток людського капіталу та

формується система співпраці інституцій для забезпечення відновлення і розвитку.

Одже, одним із важливих чинників формування освітнього простору за пропозицією Кафедри та аспіранта кафедри Сиромолот Е.А., як освітньої екосистеми, щодо забезпечення безперервної освіти учнівської молоді Дергачівської міської ради та формування освітньо-навчального циклу підготовки майбутніх фахівців сфери публічного управління розвитком територіальної громади у трикутнику безперервного навчання «Ліцей-Кафедра-Громада» є розбудова багатостороннього партнерства у складі: Інститут, Кафедра, Управління, Дергачівський ліцей №2.

Одним, із поточних завдань партнерства може бути наступні кроки: створення Профорієнтаційного класу Кафедри на базі Дергачівського ліцею №2, проведення опитування учнів 9-11 класів та їх батьків щодо професійної орієнтації та перспектив вступу до ЗВО, проведених досліджень з професійних вподобань та життєвих перспектив молоді Дергачівської міської територіальної громади, сприяння публікаційній активності та проєктній діяльності в рамках Школи публічного адміністрування та управління проєктами в рамках щорічної Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління: проблеми та перспективи».

Література:

1.Syromolot E. Components of the innovation ecosystem of the department of public administration and economic policy. Democratic governance in the context of geopolitical challenges: The 12th international scientific-practical conference on changes in public governance, Abstracts, (Vilnius, 14 May 2025). Published by the General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania, - 2025. - P. 41-43. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36317>

2. Час відновлення та розвитку територій. URL: <https://cafpubladm.hneu.edu.ua/podii/chas-vidnovlennya-ta-rozvitku-teritori.html?fbclid=IwY2xjawMan->

hleHRuA2FlbQIxMQABHvJS0vPmCKYsDCoGS7GvU1cCr-
AYk144tVXUGi1EhVsIh-r4E1SvIWLzLDqx_aem_XnlGrJ4ute9bv4ADyLvvxA

3. Старшокласники та викладачі закладів середньої освіти Дергачівської міської ради взяли участь у профорієнтаційному заході. URL: <https://www.facebook.com/share/p/16pJdYsZLi/>

4. Освітній простір як складова єдиної концепції розвитку школи. URL: <https://www.d-grand.com/inforaciiny-portal/osvitnii-prostir-iak-skladova-edinoyi-kontseptsii-rozvitku-shkoli?srsId=AfmBOootea8Ow15RKs60zRW4oUV1LiWPdBS6tJq5o8bO1gzI9WeaWflv>

5. Гавкалова Н., Гордієнко Л. Європейські моделі децентралізації управління: досвід для України. Управління змінами та інновації. - 2023. -N5. - С.5-8. <https://doi.org/10.32782/СМІ/20232-5-1>

6. Положення про Управління освіти, культури, молоді та спорту Дергачівської міської ради. URL: <https://derhachy-okms.org.ua/sites/derhachy-okms.org.ua/files/inline-files/polozhennya-pro-upravlinnya-okms-dergachivskoi-miskoi-radi-nova-redakciya-2022.pdf>

7. Навчально-науковий інститут економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця. URL: <https://ep.hneu.edu.ua/>

8. Кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики. URL: <https://cafpubladm.hneu.edu.ua/>

9. Стратегія розвитку Комунального закладу «Дергачівський ліцей № 2» Дергачівської міської ради Харківської області на період 2024-2026 роки. URL: https://rada.info/upload/users_files/23453141/452de50208e5a2a866fe7a503a1a3f8c.pdf

10. План відновлення та розвитку Дергачівської міської територіальної громади Харківської області. URL: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/ua2011-01-dl2.12.2-derhachivska-3.pdf>

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.